

08.02.2022 r.

BP.5132.4.2021

2022.42713.AK

E.K.

Decyzja nr 10/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku z dnia ... r. przedsiębiorcy: E.K., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą E.K. oraz prowadzącej indywidualną działalność gospodarczą w Republice Czeskiej, o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie zbiegu tytułów do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzonych działalności gospodarczych w okresie od dnia 12 maja 2021 r. do dnia 11 maja 2022 r.

uznają za nieprawidłowe stanowisko zawarte we wniosku.

Uzasadnienie

Wnioskiem ... skierowanym do Dyrektora Zachodniopomorskiego Oddziału NFZ (prawidłowa nazwa to Zachodniopomorski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia), ..., przedsiębiorca zwrócił się o interpretację indywidualną w zakresie zbiegu tytułów do objęcia przedsiębiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzonych przez niego działalności gospodarczych w okresie od dnia 12 maja 2021r. do dnia 11 maja 2022 r.

Do wniosku załączone zostało potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł. oraz kopia pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ... wraz z dołączoną do niego kopią zaświadczenia A1 ...

Ponieważ w dniu złożenia wniosku, zgodnie z art. 109a ust. 1 ustawy o świadczeniach, organem właściwym do rozpatrzenia wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej jest Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, a nie Dyrektor Zachodniopomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, wniosek został przekazany zgodnie z właściwością właściwemu organowi w dniu 17 grudnia 2021 r. Z powodu braków formalnych wniosku, wezwaniem z dnia 21 grudnia 2021 r., przedsiębiorca został zobowiązany do jego uzupełnienia poprzez wskazanie: oznaczenia firmy przedsiębiorcy, pod którą prowadzi on działalność gospodarczą, przedstawienie własnego stanowiska w sprawie, oraz sprecyzowanie czy wniosek dotyczy objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, czy też składki na ubezpieczenie zdrowotnej z tego tytułu. Pismem z dnia 10 stycznia 2022r. złożonym ponownie do niewłaściwego organu – Dyrektora Zachodniopomorskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia, a nie Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, przedsiębiorca uzupełnił wniosek w terminie. Uzupełnienie wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej zostało przekazane Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z właściwością ...

Jak wynika ze stanu faktycznego opisanego w złożonym wniosku i ustaleń organu, dokonanych na podstawie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, przedsiębiorca od 20 stycznia 2014 r. podlega ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia w Polsce działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki cywilnej jako wspólnik spółki... Od tego dnia, jak sam wyjaśnia, posiada wpis do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej... Spółka Cywilna realizuje działalność gospodarczą w zakresie ... Przedsiębiorca, co sam podkreśla, niezmiennie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Polski wyłącznie jako wspólnik spółki cywilnej. Złożony wniosek dotyczy opłacania składki zdrowotnej z tytułu prowadzonej w Republice Czeskiej działalności gospodarczej. Od dnia 12 maja 2021 r. bowiem przedsiębiorca prowadzi również indywidualną działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek na terenie Republiki Czeskiej.

... Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział ..., wydał przedsiębiorcy zaświadczenie A1, stwierdzające podleganie przez niego ustawodawstwu polskiemu w okresie od dnia 12 maja 2021 r.

do dnia 11 maja 2022 r. jako osoba wykonująca pracę na własny rachunek w dwóch państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Na gruncie tak przedstawionego stanu faktycznego, przedsiębiorca zadał następujące pytanie:

„Czy w okresie od 13-05-2021 r. do 11-05-2022 r. zgodnie z art. 82 ust. 1 ustawy winnam opłacać składkę zdrowotną z obu tytułów?” - chodzi o ustawę o świadczeniach.

Według przedsiębiorcy, nie dotyczy go przepis art. 82 ust. 3 ustawy o świadczeniach, w zakresie zaistnienia zbiegu tytułów do objęcia go ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzonych przez niego dwóch odrębnych działalności gospodarczych, „ponieważ działalność prowadzona w Czechach nie jest działalnością zarejestrowaną na podstawie ustawy Prawo Przedsiębiorców”. Powinien więc „płacić składkę zdrowotną jedynie z uczestnictwa w spółce cywilnej prowadzonej na terenie Polski”.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5, 6 i 12 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku. Interpretację indywidualną wydaje się bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia wpływu do organu kompletnego i opłaconego wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej.

W niniejszej sprawie termin to wydania interpretacji indywidualnej upływa w dniu 13 lutego 2022r.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach, Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy - Prawo przedsiębiorców, wyłącznie w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące zasad obliczania i podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Narodowy Fundusz Zdrowia niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest nieprawidłowe.

Jak wynika z przedstawionego przez przedsiębiorcę stanu faktycznego, począwszy od dnia 12 maja 2021 r. obok prowadzonej indywidualnej działalności gospodarczej w Polsce, na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej pod firmą ..., jako wspólnik spółki, przedsiębiorca podjął prowadzenie równoległe indywidualnej działalności gospodarczej na w własny rachunek w Republice Czeskiej.

Zgodnie z zasadą jedności stosowanego ustawodawstwa, wprowadzoną w art. 11 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz.UE nr L 166 z 30 kwietnia 2004 r.), osoby do których stosuje się to rozporządzenie, w tym m.in. osoba wykonująca działalność na własny rachunek w więcej niż jednym państwie UE/EFTA, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, niezależnie od liczby państw, na terytorium których prowadzą jednocześnie działalność zarobkową. Taka regulacja jest przywilejem i odstępstwem od zasady terytorialności, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo, którym jest zapewnienie ochrony w granicach wyznaczonych ryzykiem ubezpieczeniowym w razie ziszczenia się zdarzenia sprawczego, po stronie ubezpieczonego i co wiąże się z obowiązkiem opłacania składek, chyba że dane przepisy przewidywałyby ustawowe zwolnienie w określonych

okolicznościach. Mając na uwadze szczególny charakter omawianej regulacji należy stwierdzić, że dotyczy ona podlegania ustawodawstwu związanemu z szeroko pojętym zabezpieczeniem społecznym regulowanym ww. rozporządzeniami wspólnotowymi. Zatem dotyczy to wszelkich sytuacji, które w świetle przepisów właściwego ustawodawstwa decydują o objęciu danej osoby ubezpieczeniami społecznymi czy ubezpieczeniem zdrowotnym.

W związku zasadą podlegania ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, zgodnie z regułami określonymi we wskazanym wyżej rozporządzeniu wspólnotowym oraz Rozporządzeniu Parlamentu i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz.UE nr L 284 z 30 października 2009 r.), upoważniona do tego instytucja - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział ..., ustalił ustawodawstwo właściwe i wydał przedsiębiorcy jako osobie wykonującej działalność na własny rachunek w dwóch państwach członkowskich UE/EFTA, zaświadczenie A1, stwierdzające podleganie przez niego w zakresie zabezpieczenia społecznego ustawodawstwu polskiemu w okresie od dnia 12 maja 2021 r. do dnia 11 maja 2022 r. Skutkiem ustalenia jednego ustawodawstwa pozostaje więc podleganie przez przedsiębiorcę ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz obowiązek opłacania składek, również z tytułu działalności wykonywanej w innym państwie – w Republice Czeskiej, według zasad wynikających z prawa państwa właściwego, czyli w przypadku przedsiębiorcy - ustawodawstwa polskiego. Do działalności gospodarczej przedsiębiorcy prowadzonej poza Polską, w zakresie spraw związanych z zabezpieczeniem społecznym (bo tych kwestii dotyczą przywołane wyżej rozporządzenia wspólnotowe) będą miały zastosowanie przepisy prawa polskiego, tak jakby była ona prowadzona w Polsce.

W związku z istotnymi zmianami stanu prawnego obowiązującego od dnia 1 stycznia 2022 r., dalszą część interpretacji należy odrębnie odnieść do okresu od dnia 12 maja 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz okresu od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 11 maja 2022 r.

I. Okres od dnia 12 maja 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub

ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów Prawa przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników.

Jednocześnie z art. 82 ust. 3 ustawy o świadczeniach wynikało, że jeżeli ubezpieczony prowadzący działalność pozarolniczą uzyskiwał przychody z więcej niż jednego z rodzajów działalności określonych w ust. 5 tego artykułu, składka na ubezpieczenie zdrowotne była opłacana odrębnie od każdego rodzaju działalności, z zastrzeżeniem ust. 4.

Ustawodawca w art. 82 ust. 5 ustawy o świadczeniach za rodzaje działalności uznawał:

- 1) działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki cywilnej;
- 2) działalność gospodarczą prowadzoną w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 3) działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki jawnej;
- 4) działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki komandytowej;
- 5) działalność gospodarczą prowadzona w formie spółki partnerskiej;
- 6) wykonywanie działalności twórczej lub artystycznej jako twórca lub artysta;
- 7) wykonywanie wolnego zawodu w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- 8) wykonywanie wolnego zawodu, z którego przychody były przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 9) inną niż określona w pkt 1-8 pozarolniczą działalność gospodarczą prowadzoną na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Ponieważ w odniesieniu do kwestii zabezpieczenia społecznego w związku z indywidualną działalnością gospodarczą przedsiębiorcy prowadzoną zarówno w Polsce jak i w Republice Czeskiej ustalone zostało jako właściwe ustawodawstwo polskie, działalność prowadzona przez niego za granicą powinna być traktowana tak jak taka działalność wykonywana w Polsce.

Dlatego też należy przyjąć, że przedsiębiorca, wykonując ewidencjonowaną działalność gospodarczą w Polsce jako wspólnik spółki cywilnej i prowadząc rejestrowaną działalność gospodarczą w Republice Czeskiej, prowadził dwa rodzaje działalności w rozumieniu art. 82 ust. 5 ustawy o świadczeniach, określone w pkt 1 (spółkę cywilną) oraz w pkt 9 (rejestrowaną działalność gospodarczą Republice Czeskiej). Podlegał zatem, w okresie od dnia 12 maja 2021 r.

do dnia 31 grudnia 2021 r. obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu działalności pozarolniczej i obowiązkowi opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne od obydwu rodzajów działalności gospodarczej.

II. Okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 11 maja 2022 r.

O ile przepis art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach po 1 stycznia 2022 r. pozostał bez zmian i w dalszym ciągu tytułem dla podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu osób spełniających warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, jest prowadzenie przez nie działalności pozarolniczej, chyba, że zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów Prawa przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników, to przepisy odnoszące się do odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne w przypadku zbiegu tytułów do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym uległy istotnej zmianie. Ustawodawca uszczegóławiając zasady opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne wprowadził m.in. do art. 82 nowy ust. 2a, zgodnie z którym jeżeli ubezpieczony (tu: przedsiębiorca) prowadzi więcej niż jedną pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 81 ust.2, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od sumy dochodów. Odwołanie w tym przepisie do art. 81 ust. 2 ustawy o świadczeniach odnosi się m.in. do art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.), czyli osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów Prawa przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a. Ponieważ wobec przedsiębiorcy ustalono właściwość ustawodawstwa polskiego w zakresie spraw dotyczących zabezpieczenia społecznego w związku z prowadzoną przez niego pozarolniczą działalnością gospodarczą zarówno w Polsce jak i w Republice Czeskiej, przepis art. 82 ust. 2a ustawy o świadczeniach będzie miał wobec niego zastosowanie.

Tym samym w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 11 maja 2022 r. o ile do tego czasu przepisy dotyczące zasad podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu i opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne pozostaną niezmiennie, przedsiębiorca powinien opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne od sumy dochodów uzyskiwanych z obu pozarolniczych działalności gospodarczych – prowadzonych w Polsce i w Republice Czeskiej.

Nieprawidłowe pozostaje zatem stanowisko przedsiębiorcy, że powinien „płacić składkę zdrowotną jedynie z uczestnictwa w spółce cywilnej prowadzonej na terenie Polski”.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.